SWESEM, Svensk Förening för Akutsjukvård

Specialistföreningen för ST-läkare och specialister i Akutsjukvård.

2020-02-19

Sveriges Läkarförbund **Gem 2020/0007**

SVAR PÅ REMISS: ***Åtgärder för en världsledande medicinsk forskning***

Sveriges Läkarförbund (SLF) skickade i januari 2020 ut ett förslag om forskningspolicy. Policyn har arbetats fram av utbildnings- och forskningsrådet och behandlats i förbundsstyrelsen, som förlaga har använts skrivelse inskickad till regeringen inför den kommande forskningspropositionen

SWESEM har som delförening i SLF ombetts inkomma med synpunkter på policyn.

Sammanfattning av SWESEMs synpunkter:

SWESEM är generellt positiv till forskningspolicyn och instämmer till fullo i att det är centralt att forskningen blir en naturlig del av den offentliga sjukvården. En kultur av vetenskap och evidensbaserad vård är något som tar lång tid att bygga, men som enkelt kan raseras. Satsning på forskning, är en långsiktig investering i god och säker vård.

SWESEM tycker, precis som SLF, att det är oroande att andelen forskarutbildade och forskande läkare minskar. Vi ser detta som ett delfenomen i den utveckling vi idag ser inom vårdsektorn, där effektiviseringar och kostnadsbesparingar alltmer styr vården. För att stimulera forskningen ser Swesem några viktiga fokuspunkter; individerna måste lockas till forskning och det måste skapas möjligheter för forskning medelst såväl tid som pengar.

SLF anger i sin policy tre huvudområden, vi ser att dessa till viss del sammanfaller med våra fokuspunkter ovan. Vi har valt att kommentera var punkt för sig nedan.

I. Särskilda satsningar på forskningsintresserade studenter och yngre forskare.

SWESEM instämmer till fullo med att satsning på yngre forskare är viktigt, vi måste fånga upp de individer visar intresse för forskning. Vi ser dock att det är viktigt att inte allt för stort fokus läggs på grundutbildningen, då unga läkare med examen och ST-läkare är minst lika viktiga. Forskar-AT och forskar-ST är välfungerande och vi instämmer i att dessa satsningar bör byggas ut, ofta kopplas dock dessa anställningar till en doktorandtjänst och vi riskerar att tappa individer som är intresserade av forskning men som inte är redo att antas som doktorander. SWESEM önskar därför lyfta fram att satsning även bör ske på våra unga kollegor så möjligheterna för dem att prova på forskning, och sedermera kunnas antas som doktorander, öppnas upp.

I sin policy lyfter SLF handledarens viktiga roll, SWESEM instämmer i att behovet av förebilder är stort och ser ett behov av att tid avsätts, inte bara forskningstid till den yngre forskaren, utan även för handledaren.

För att unga läkare skall vilja forska så är det viktigt att det ses som ett hållbart livsval, SWESEM instämmer i orimligheten att livslönen påverkar negativt. SWESEM önskar rekommendationer kring att man skall överväga att ge forskande ST-läkare specialistlön efter fem års tjänstgöring.

SWESEM instämmer i vikten av att ST-läkare exponeras för och lockas till forskning, tidigare har alla ST-läkare behövt göra ett skriftligt vetenskapligt arbete som blivit en naturlig ingångsport för intresserade. I de ST-föreskrifter som Socialstyrelsen nyligen skickat på remiss är dock detta krav borttaget och ersatt med att de skall ”delta i implementeringsarbete”. Vi tycker detta är ledsamt och ser därför ett behov av satsa på att locka ST-läkare till en forskningskarriär.

Det är vår uppfattning att stort fokus läggs i policyn på att unga forskare skall få en forskarutbildning. SWESEM ser en risk i en alltför enahanda satsning på doktorander, det kan vara svårt att få finansiering till post-doc projekt och det är viktigt att se till att vi inte tappar forskarutbildade kollegor efter disputationen.

II. Tydliggör sjukvårdens ansvar för den kliniska forskningen och förbättra förutsättningarna att kombinera forskning och kliniskt arbete genom hela yrkeslivet.

Swesem instämmer helt med att regionernas bör ges ett tydligt uppdrag att stimulera forskning. Idag ligger fokus på produktion och ledorden är besparingar och effektiviseringar, regeringen bör därför ge regionerna i uppdrag att främja vetenskapen.

Swesem ser också positivt till de föreslagna lagändringarna, som kan underlätta så att även yngre forskare kan få kombinationsanställningar.

III. Förstärk finansieringen av patientnära forskning samt öka basanslagen till universiteten.

SWESEM delar SLF:s åsikt att bredd inom forskningen är eftersträvansvärt, vilket idag motverkas av att anslag främst ges till etablerade forskare med spetskompetens. Bredden påverkas också menligt av att stor andel av forskningen i Sverige finansieras av privata finansiärer, t.ex. läkemedelsbolag och idiella organisationer, och vi instämmer således i att universitetens basanslag bör öka.

I policyn lyfts behovet av en riktad satsning på underbeforskade områden, vilket SWESEM instämmer i, liksom att patientnära forskning är viktigt. I policyn lyfts allmänmedicin som ett särskilt eftersatt område, vi ser att även akutsjukvård är eftersatt.

Akutsjukvård är en ung specialitet där det finns ett fåtal etablerade forskare och det är ont om etablerade forskningsmiljöer. Allmänmedicin är ett viktigt område, men det är viktigt att lyfta fram att det även finns andra specialiteter där det finns ett behov av riktad satsning.

Med utgångspunkt i ovanstående föreslår SWESEM:

- Att större fokus bör läggas på att locka läkare med examen och ST-läkare att forska
- Att satsning inte riktas enbart mot doktorander, utan att satsning även sker i syfte att locka folk att bli doktorander
- Att riktad satsning för att stimulera ST-läkare att forska bör rekommenderas, om kravet på skriftligt vetenskapligt arbete försvinner
- Att det finns ett behov av att lyfta nyexaminerade doktorer, så att vi inte tappar forskare
- Att man skall överväga att ge specialistlön till forskande ST-läkare efter fem års tjänstgöring
- Att det bör tydliggöras att det finns fler specialiteter än allmänmedicin som är eftersatta och i behov av riktade satsningar

För Svensk Förening för Akutsjukvård:

Forskningsutskottet via Anna Allberg

Arin Malkomian, ordförande SWESEM